

Seriál Lichtenštejnové na Moravě

Knížectví: z Krumlova až do Vaduzu

PAVEL JUŘÍK

Lichtenštejnské knížectví slaví letos 300 let výročí od svého založení. Původně vzniklo v Moravském Krumlově jako knížectví Liechtenstein. Členové rodu se od prosince 1608 mohli pyšnit knížecím titulem a od roku 1612 i titulem opavského vévody a od roku 1622 i vévody krnovského. Knížecí titul byl ale jen formální, protože Lichtenštejnové nevlastnili žádné skutečné knížectví. Podobně jako další šlechtické rody se snažili získat skutečné nezávislé knížectví ve Svaté říši římské, které by jim dalo právo zasedat s dalšími knížaty na říšském sněmu ve Frankfurtu nad Mohanem.

BOJ S DLUHY

V roce 1622 Gundakar z Liechtensteinu (1580 – 1658), mladší bratr Karla I., koupil výhodně panství Moravský Krumlov. O rok později mu císař udělil titul říšského knížete a o deset let později v roce 1633 císař povýšil jeho panství Moravský Krumlov a Uherský Ostroh na titulární knížectví Liechtenstein. Moravský Krumlov se stal sídelním městem tohoto knížectví a byl přejmenován na Liechtenstein. Moravští stavové ale

ALPSKÝ LEV. Hrad Vaduz nad stejnojmenným hlavním městem Lichtenštejnska je asi nejznámějším symbolem knížectví, které leží mezi Švýcarskem a Rakouskem. Foto: archiv autora

nesouhlasili se vznikem knížectví v Markrabství moravském, a tak knížectví po Gundakarově smrti zaniklo.

Úspěšnější byl až Karlův vnuk, kníže Jan Adam I. (1657 – 1712). Ten prokázal organizační schopnosti při správě svých statků. Byl výborným ekonomem, který provedl úspěšné hospodářské reformy a dokázal splatit vysoké dluhy, které zdědil po otci. V letech

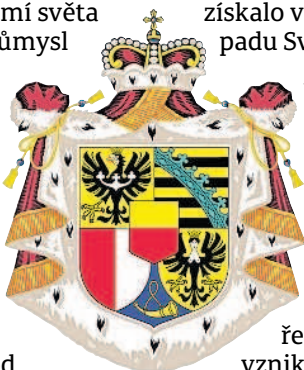
1703 až 1705 byl prezidentem první rakouské státní banky Banco del Giro.

Kníže Jan Adam I. položil základy dnešního lichtenštejnského knížectví, když koupil za předraženou cenu dvě nezávislá ale zadlužená území: panství Schellenberg (1699) a hrabství Vaduz (1712). Zemřel, ještě než dosáhl jejich spojení a povýšení na knížectví.

Až jeho synovec kníže Antonín Florián dosáhl 23. ledna 1719 spojení obou panství a povýšení císařem Karlem VI. na skutečné říšské knížectví Fürstentum Liechtenstein. Lichtenštejnsko vzniklo jako 352. a poslední nezávislé území Svaté říše římské a jako jedině z jejich bývalých členů existuje dodnes pod svým původním jménem v původních hranicích.

Stát s vládcem, ale také přímou demokracií

Jedna z nejdéle nepřetržitě existujících zemí světa má vyspělý průmysl a služby a jednu z nejvyšších životních úrovní na světě. Dřív to ale bylo chudé území, které mělo pro Lichtenštejny hlavně prestižní význam. Rozpočet knížectví musel rod dotovat z výnosů svých panství na Moravě. Úplnou

nezávislost Lichtenštejnsko získalo v roce 1806 po rozpadu Svaté říše římské.

Jeho nezávislost pak potvrdil vídeňský kongres v roce 1815.

V roce 1848 dostalo Lichtenštejnsko moderní ústavu a díky reformám a podpoře knížete Jana II. zde vznikl lehký průmysl, zejména textilní. Za první i druhé světové války bylo

knížectví neutrální. Československo navázalo diplomatické styky s Lichtenštejnem v létě roku 1938. Knížectví v březnu 1939 neuznalo vznik Protektorátu Čechy a Morava.

Knížectví je konstituční monarchií s přímou demokracií. Kníže garantuje dlouhodobé zájmy země a ochranu práv menšin, má právo veta, ale může být přehlasován referendem. Občané státu mají dokonce právo odvolat knížete nebo zrušit monarchii v referendu. **(jr)**

HOSPODÁŘSTVÍ Alpské Silicon Valley

Po druhé světové válce Lichtenštejnsko zažilo hospodářský zázrak. Díky liberálním zákonům, nízkým daním a modernímu školství motivovalo domácí a zahraniční kapitál k investicím. Nyní patří k nejbohatším státům. Knížectví je s rozlohou 158 km² a 37 tisíci obyvateli malé, nemá žádné zdroje surovin ani vnitřní trh. Jako inovační centrum ale získalo přezdívku alpské Silicon Valley, podle oblasti v USA známé vývojem technologií. Lichtenštejnské firmy jako Hilti, Hoval nebo Neutrix patří mezi největší inovátory na světě. Průmysl tvoří 41 procent HDP, zbytek připadá na služby a zemědělství.